Ч. 43 (12.699). Львів, четвер 26. лютого 1931. Opłatа pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Прогаяні нагоди і невмирущі засліплення.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 17. лютого 1931.

I.

Правда — чи, як хочете, заповідь — банальна: не треба в практичній місцевій політиці перецінювати закордонну опінію про дану державу і її виглядн на майбутнє, але одночасно не треба й недоцінювати закордонну опінію. Одно й друге може бути небезпечне.

Інша річ, то видержати таку рівновагу між перецінюванням і недоцінюванням певних політичних чинників, та ще й таких незважимих, як публична опінія, — взагалі зовсім нелегко. А вже дуже важко зберігати таку рівновагу в таких країнах, де т. зв. начинювання мізків (bourrage du crâne) виконується насильно і на велику міру, при допомозі всіх таких можливих, і неможливих засобів, як цензура місцевих ґазет і навіть листової почти.

Ще інша правда, неменше банальна: ні один т. зв. „шануючий себе уряд“ ніколи не признається до того, що в своїй внутрішній політиці він хоч-не-хоч мусить не тільки оглядатися на закордонну опінію, а й накладати собі самому уздечку — для деякого стриму от хочби своїх-же жадоб наживи або своїх інстинктів ненависти. Кожний, без вимку кожний, уряд гордовито й театрально заявляв, заявляє і буде заявляти, що він буде свою політичну лінію, раз намічену, далі проводити так довго, як йому це подобається, і під ніякою умовиною і, мовляв, ні в якому разі не позволить збити себе з цього сильного становища стороннім впливам чи натискам.

II.

Таке повторював недавно уряд крівавого Абдул-Гаміда, коли під чужим тиском мусів трохи припинювати — бодай на часок — погроми у Вірменії чи пацифікаційні масакри в Македонії. Переглянььте тільки ґазети з не так уже давного часу крівавої диктатури в Туреччині, а будете, як то кажуть, „збудовані“. Парляменту, тоді правда, в Туреччині не було, навіть тіни парляменту, ані, розуміється, парляментарних комісій — і тодішні турецькі везири не могли складати свої „грізні“ й „крепкі“ заяви перед парляментарною публикою. Одначе цього їм і не було треба: було в них, коли пускали в світ ці свої „гордовиті“ запевнення шляхом Турецької Агенції Телеграфічної або дорогою якогось солено заплаченого „інтервю“ з котримсь чужим кореспондентом. Зміст цих заяв був завжди однаковий: держимо, мовляв, і не попустимо, а вже безумовно не відхилимося від нашої лінії під чужим тиском — будь він у формі дипльоматичних порад, будь у вигляді пресових кампаній.

III.

Заявами такими тодішні турецькі володарі тільки охоронювали свою любов власну, бо нікого стороннього вони ними не могли піддурити. Весь світ знав, що вірменські погроми і македонські пацифікації Абдул Гамід припинити мусів — не на завжди, бо це булоб проти його вдачі і проти характеру його влади й уряду, але бодай на якийсь час. Згодом ці кріваві практики знов розпочинались, і знов розпочиналися відрухи закордонної опінії, і натиски чужих урядів, і везирські „кріпкі“ й „самопевні“ заяви, і часові зупинки громильської політики супроти національних і релігійних меншостей.

І так — у колісце. Так робила й говорила небіжечка, султанська Туреччина, аж до самої смерти.

Від часу до часу були балачки про реформи, про автономії, про вірменські школи, про македонські церкви, але ніколи нічого путнього з цих балачок не виходило — очевидно, по заявам везирів, з „вини меншостей“, які раз не виявляли, мовляв, льояльности до їх турецьких володарів взагалі, раз т. зв. льояльности активної (вже тоді товклася ця фраза!), і — все поверталось до старого.

Аж поки всьому тому не прийшов амінь, оконечний і невідкличний.

IV.

Якесь прокляття, якесь фатум висіло над султанською імперією. Щасливі історичні обставини дали турецькому племени — розмірно не численному на своїй етнографічній території, щось коло 12 мілюнів, а поза нею розсипаному дійсними меншостями серед маси т. зв. меншостей чужих — обставини дали цьому племени велику імперію з багатьома чужими народами і вірами. Якби було в султанських і везирських черепах трохи політичної самозастанови, трохи політичної далековидючости, то вони булиб зрозуміли, що їх гра в колісце, з погромами, пацифікаціями, „кріпкими“ руками і „гордовитими“ заявами — а все те на тлі щораз важчого обезправнювання національних і релігійних меншостей — що ця гра не може вічно тревати, а мусить раз покінчитися катастрофою.

Нагод перетворити султанську імперію на федерацію свобідних народів, автономних і самоуправних, мали турки чимало, одначе вони прогаювали їх кожним разом: тісна захланність, тупа впертість, короткозорий еґоїзм і фанфаронське самохвальство завжди брали у них верх над короткими відрухами опамятання. Нічого з цими засліпленими людьми не можна було по доброму договоритися — ні вірменам, ні македонцям, ні кому-небудь іншому. В останньому моменті вони завжди находили собі „арґументи“, щоби „не попускати“, і все залишалося по старому, тобто ставалось щораз гірше, щораз абсурдніше.

В супроводі пустословних заяв і погроз своїх султанів і везирів стара Туреччина котилася в неминучу й невідхильну пропасть.

V.

Що воно таке, нинішня Туреччина? Самі знаєте: треторядна держава на своїй чистій і справжній етноґрафічній території. Тай не тільки ця нова Туреччина чиста від чужих елементів, колишніх племінних і релігійних меншостей. Але й силою від Туреччини відорвані, в нові держави зорґанізовані, сусідні національні орґанізми сьогодні чисті й від турецького елементу, колись там пануючого. Цей елемент — військові, бюрократичні, торговельні й хліборобські кольоністи, розсипані по цілих Балканах — не хотів у свій час добровільно попускати з частини своїх корисних привілеїв неправно пануючої нації і не хотів погодитися з тим, що він тільки меншість, загрожена меншість серед чужої туземної маси, ним принижуваної, переслідуваної, використовуваної. Прийшла неминуча і невідхильна катастрофа: і елементові цьому, всій турецькій кольонізації на Балканах, прийшлося кидати весь свій доробок (про привілеї й не говорити) і масово, з жінками і дітьми, тікати на свою етноґрафічну територію.

VI.

То була та страшенна, варварська, немилосерна „виміна людности“ між Туреччиною з одного боку і її ворогом з другого, яка міжнароднім договором оконечно зліквідувала турецьку експанзію на Балканах і яка невимовними терпіннями і стражданнями відбилася на мілюнах одиниць і родин, цею справжньою мандрівкою народів.

І яка — цього не вільно забувати — могла бути вимннена, якби колишні турецькі володарі в Царгороді і турецькі кольоністи на Балканах мали були в свому часі трохи застанови, трохи політичного реалізму, трохи — скажімо — скромности. А бодай трохи страху перед неминучою пімстою..

VII.

Спитаєтеся — і справедливо — звідки і чому прийшла вашому кореспондентові думка ні сіло, ні пало говорити про такі далекі нам справи, як турецькі переслідування національних і релігійних меншостей, систематичний гніт грецького й іншого шкільництва, мови й віри, спорадична, масова тюремщина, періодичні масакри і пацифікації, і про те, що з цієї одночасно злобної й тупо-глупої політики оконечно вийшло? Чому про це і саме про це закортіло його писати саме сьогодні?

Відповідь легка: з чистого припадку, як це зрештою водиться з багатьма людськими справами. Ці міркування — наслідок припадкової стрічі, зміст і висновок припадкової розмови. Не давніше ніж учора перебули ми цілий вечір, аж геть під північ, у дуже милому товаристві посивілого в життєвих переходах, давного знайомого, довго не баченого: це довголітній кореспондент англійських ґазет, який ще Абдула-Гаміда знав особисто, який до подробиць знав політичну психольоґію і політичні підходи колишніх стамбулійських верховодів, який бачив сумерк турецької імперії, підйом визволених Балканів і взагалі все, що з цього кінець кінців вийшло. Цей стрункий, при своїх добрих 60 роках віку ще живий і меткий шкот любив Туреччину і турків, і не без сумовитої резиґнації він нам оповідав свої професіональні переживання, успіхи, невдачі, розчарування. Від двох чи трьох років він переніс свою діяльність з Балканів на середню і східню Европу; він скрізь був і все бачив, від Гельсінґфорсу до Варшави, Львова, Черніівців, Букарешту. Його уваги безпристрасні, радше сумовиті й безнадійні. Він не вірить у те, щоби чужий досвід міг навчити інші народи. Він не вірить у мудрість і застанову керманичів східноевропейських держав. Він вірить у безвладність і тривкість впертого й заялозеного самодержства націй і держав, у невмирущість людської злобности й глупоти. Він мрачно дивиться на будучину Европи взагалі, а версайських новотворів зосібна.

Частинку його міркувань ми переказали вище: без найменшої зрештою надії, щоби вони комунебудь на щось придались..

С. Заліпський.

90-тиліття патріярха українських народніх діячів през. Ю. Романчука.

У вівторок, 24. лютого цього року в само полудне явились у помешканні президента Юліяна Романчука представники всіх українських центральних установ, щоби зложити йому побажання і привіти з нагоди 90-ліття народин, цього патріярха наших національних і громадських діячів. Між присутніми делегатами бачили ми о. проф. Стефановича, д-ра Костя Левицького, през. В. Децикевича, посла М. Галущинського, дир. М. Заячківського, радн. Сосновського, радн. Громницького, радн. Топольницького, д-ра І. Брика, радн. Ваньковського, дир. Л. Кульчицького, дир. Сінґалевича, проф. д-ра К. Студинського, проф. Бр. Старецького, дир. Филиповича, дир. Творидла, дир. Вас. Барвінського, проф. Ом. Терлецького, д-ра Б. Барвінського, Г. Микетея і б. посла М. Струтинського.

В імени всіх присутніх делегатів промовив до ювилята *д-р К. Левицький*, що в своїй промові спинився на всіх етапах національно-культурної, громадської, політичної, публіцистичної та наукової його праці.

На привіт відповів незвичайно річево та бадьоро Достойний Ювилят. На присутніх зробила ця відповідь великанське і зворушливе до глибини душі враження. Цеж стояв перед присутніми патріярх нашого політичного відродження, що двигає на своїх плечах 60 щонайменше літ відповідальної перед історією праці для української нації. Аналіза тієї праці й самокритика, свідомість і до того болюча свідомість теперішньої своєї фізичної немочі вдаряли як по нервах присутніх ветеранів нашого життя так і стукали тривожно до серця молодших учасників цього виїмкового свята. Бож подумайте! Кому судився такий вік!!!

По тім відчитав Ювилятові *ред. Мудрий* ті привіти й телеграми, що наспіли для нього до Редакції „Діла“. Між ними були: привіт від Українського Національно-Демократичного Обєд-

вання, від українських установ у Бережанах, від о. прал. Леонтія Куницького і п. М. Стронського, що перебувають на лікуванні у Ворохті і від українських установ (у числі 7) у Кремянці. Цей останній привіт зробив на старенького Ювилята особливо приємне враження. Попри те наспіли привіти від „Нового Часу“, „Народньої Справи“, „Українського Лікарського Товариства“, від радн. І. Кохановського з Богородчан, адвоката Филипа Евина, від сина з Відня, від о. Левицького з Яворова та численні інші.

По прочитанні привітів промовив Ювилят під їх враженням ще раз, дякуючи всім за память та змальовуючи при цьому в споминах кілька важних моментів з громадського життя 60-тих, 70-тих і 80-тих років у Сх. Галичині, в яких Ювилят відгравав велику і передову ролю.

З польської преси.

Горохом об стіну.

Ш. читачі можуть подумати, що це наголовок до нашої, української, статті, і то наголовок зовсім не новий, бо нераз уже вживаний: і в українській пресі і в промовах українських послів та сенаторів у варшавському парляменті, де образ гороху, киданого об стіну, з особливою гострістю кидається у вічі і врізується в память. Однак цим разом на тему „гороху об стіну“ появилася стаття у польській „Ґазеті Поранній“ (з дня 25. ц. м.). Стаття цікава, повчаюча і — правдива, — на 100 відс. правдива.

Не кажеться у ній ані словом про політику, а про дуже скромні справи: про емеритури, про помаранчі, про пашпорти. А проте кожний пересічно-уважливий читач, прочитавши ту статтю, думає про багато-багато інших справ, про які можна серед відомої нам польської дійсности говорити до скону-віку — акуратно з таким самісіньким успіхом, з яким горох промовляє до стіни.

Починає автор статті саме від пояснення наївним дописувачам ґазети, що їхні численні просьби порушити на сторінках часопису ту або іншу справу минаються з правдивою ціллю, бо вправді часопис може цю чи іншу справу порушити, але на практичний наслідок „видрукування“ деяких фактів чи постулятів треба предовго ждати, — якщо взагалі його можна колинебудь діждатися. Сумно згадує автор стару максиму про могучі впливи преси. Однак щоби цілком не обезцінювати значіння преси в очах читачів, автор делікатно допускає вимки:

Не хочемо такої опінії (про впливи преси — прим. Ред.) називати оманою. Чому ні,— в численних випадках інтервенція ґазети може показатися корисною. Самі маємо в ближчій і дальшій минувшині чимало примірів повного успіху у справах, які ми порушили. Не згадуємо вже про закордонну пресу, якої вплив буває інколи рішаючий у справах найбільшого значіння. Але, вертаючи до наших відносин, треба ствердити, що могучість преси, яка ввійшла в пословицю, має у нас спеціяльно дуже тісно обмежені границі. Це треба сказати, щоби оминути несподіванки і розчарування.

Якіж це границі? Хто їх визначив? Найчастіше входить [illegible] у гру сила аноніму. Сила непоборних спр[illegible]вів, всупереч пресі й всупереч опінії, якої вона не тільки не урабляє, але й репрезентує, — спротивів, які панують там, де вирішуються справи. Всі найбільш очевидні арґументи, всі відклики до слушности, бувають тоді даремн[illegible] трудом. Побіджує доктрина, якій поклоняється хтось міродатний, хтось, що не рахується з опінією.

На доказ автор наводить кілька фактів. Передовсім звертає увагу на справу рівноправности галицьких емеритів.

Написано про неї томи меморіялів і сотки статтей. Здобуто навіть якісь обіцянки й апробати, але остаточно не зискано нічого. Справа, яка є простим актом справедливости, найпалкіше підтримана пресою, вимагаюча від державної скарбниці просто смішно малої жертви, — розбилася об чиюсь сильнішу волю. Не знаємо як називається той всемогучий референт; бачимо лише, що поставив на свому.

Друга конкретна справа, яку пригадує автор, як клясичний примір на безсилля пресових кампаній у Польщі і цілої т. зв. публичної опінії, це мито на південні овочі. „Навіть“ краківський „Курерок“, „ґазета ніби нині у Польщі найбільше впливова“, зробив зі справи цих мит „майже пробоєве гасло“. Боротьба проти овочевих мит велася роками, орудувала незбитими арґументами за скасуванням мит і не було жадних контрарґументів, а проте

помаранчі дальше є предметом люксусу, а тим, яким лікар записав лікування виноградом, краще виплатиться виїзд за кордон, де дістануть виноград за безцін. Є тайною, якими мотивами, кермуються наші митні диктатори. Що вони зискують, передаючи цілий, зрештою дрібонький, імпорт картелеві гуртівників, які в свою чергу диктують довільні ціни. Що зискує держ. скарбниця на пачкарстві овочів і на втечі громадян за овочами — за кордон. Це тайни, за якими проте криється спротив анонімових сил і безсильність т. зв. публичної опінії.

Вкінці — справа „доводув особістих“ і контроля населення.

Бочки чорнила списано проти „пашпортової психози“, яка віє з нашої столиці. Здобуто теоретивне запевнення, що громадянин не мусить мати „бумаґу“, щоби істнувати і жити. Але на практиці видано недавно нові мельдункові приписи, які є рекордом бюрократизму та взоровані цупко на найгірших примірах російського режіму. Такі висліди акції, яку вела солідарно майже ціла польська преса в імя західньої культури і її уладжень.

Після кількох реторичних запитів, пройнятих жалем і огірченням, чому воно так, який у цьому глузд і кому яка користь, автор доходить до такого висновку:

Не знаємо, чому так діється. Та коли все-таки виступаємо проти подібних фактів і явищ, коли — не вважаючи на стільки досвіду — кидаємо постійно горохом об стіну, — то робимо це в почутті обовязку і в пересвідченні, що колись слушність побідить. Бо вкінці вона завсіди побіджує, перетрівавши тих, які пробували всупереч їй формувати життя на власну, доґматичну й протигромадську мірку.

— Гарна, розумна стаття. Її можна доповнити безліччю прикладів, — не лише про емеритів, пашпорти й помаранчі, але про цілі ділянки державної політики. Скільки справ є—здавалось-би — ясних, як на лопаті, — погоджуються з ними вже ніби-то всі дотеперішні найзавзятіші їх противники, ось-ось буцім-то буде вже інакше, — але остаточно не тільки нічого не зміняється, але ще й далі бредеться у старих „доґмах“. І далі приходиться кидати горохом об стіну, з тою ріжницею, що трудно мати й ту ідеалістичну віру і надію передовика „Ґаз. Пор.“, що — ніби — колись... горох пробє стіну

За океаном.

Українські радіові години в Америці.

Ми вже писали про те, що радіова стація в Шикаґо призначила одну годину тижнево, і то в неділю, на українську програму, вдоволяючи осьтак своїх численних абонентів українців. В означеній годині виступають українські промовці, українські хори, орхестри то-що. Українсько! програми слухають залюбки й не-українці, які просто пропадають за українськими піснями. За шикаґовською стацією пішла недавно радіова стація в місті Рочестер, що теж призначила одну годину тижнево на українську програму, йдучи осьтак назустріч домаганням українських абонентів. Таким чином дрібна горстка українських еміґрантів добилася вже в двох великих американських осередках радіових програм у своїй рідній мові. А ми тут у Львові не всилі дослухатися в радіо хочби одної української пісні, хоч подавання українських програм і введення окремих годин для українців повинноб лежати саме в інтересі управи львівського радія, яка таким чином збільшилаб відразу кількакрат-

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 26. ЛЮТОГО 1931.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ

ВЕЛИЧИНА МАЗЕПИ.

1. Історичний життєпис.

Те, що сказав учора наш париський кореспондент — людина вимково обзнайомлена із шляхами нашої закордонної пропаґанди — про книжку Борщака та Мартеля*) як про політичне діло є такою правдою, з якої не можна відняти і до якої не можна додати ніодного слова. Безсумнівною правдою вперше ним ствердженою є факт, що не тільки від 1919 року, коли стільки наших земляків розбрилося по чужині і стільки видали книжок, брошур і матеріялів, але віддавна досі не дали ми ніодного твору, який можна було би передати в руки чужинця із супокійною совістю як дозрілу, европейську працю. Всі найщиріші патріотичні намагання земляків падали в порожнечу наслідком одної великої психольоґічної помилки: наші земляки уявляють собі, що до французького, англійського чи навіть німецького інтеліґента можна звертатися з такими самими арґументами, стилем і світоглядом, як до нашого.

Поляки, які мають за собою бодай на 100 літ ранішу культурну пропаґанду на чужині, рідко коли виходять краще, коли вірять, що при „святій справі“ не треба аж святих, щоби зліпити горщок на експорт.

Великим доказом розуміння чужого культурного середовища і інтеліґенції нашого історика І. Борщака треба вважати те, що він написав свою працю до спілки із французом, ознайомленим із нашою історією, з автором, що має хист недоступний досі нашим політикам, ученим і — хист історикам — такого літературного стилю, якого зразок у Франції дав той, що перший в Европі написав про Мазепу й Україну слова досі невмирущі: Вольтер, автор „Хроніки Карла XII.“

Першим наслідком такої розумної та щасливої співпраці є вибір форми твору: наскрізь літературного історичного життєпису. Від 10 літ у великих країнах поширився з несподіваною легкістю новий рід літератури — обновленої, змодернізованої біоґрафії великих людей. Почалася з моди. В Америці мали незвичайний успіх життєписи людей, що зробили нежданy карієру: факти в таких життєписах могли бути й видумані, а сам герой? — добре ще було, коли ним ставав який 22-літній Ліндберґ!

З Америки перейшов цей рід до Англії — життєпис став монографією, що нагадував Светона та Тукидида. Аж Франція зробила з нього твір, що почав заступати повість. Андре Моруа, француз з англійською культурою, показав своїм життєписом Шелі, як можна оповісти життя геніяльної людини на основі самих фактів. Від цього часу у Франції повстали цілі серії під заголовком „Життя великих людей“.

На успіх таких життєписів, складених не професійними істориками, склалося чимало збіжних причин. Велика війна витворила голод геройства та історичних величин. Її непередбачена загальна невдача ще збільшила цю смагу. Мало коли в історії така велика війна з такими великими гаслами зродила так мало індивідуальностей і відкрила людську підлоту в такій наготі.

Небувале нинішне зацікавлення життєписами давніх великих людей, це туга за величинами, за індивідуальностями.

Життєпис Мазепи міг давно найти свого чужинного історика, так само як особа Мазепи полонила уяву великих поетів. Для цього ці чужинні історики повинні були знати російську мову та історію України — дві умовини, що надто часто собі суперечили. Якби Мазепою був випадково більше поцікавився Проспер Меріме то це був би ідеальний сюжет для творця „Кармени“ — новеліста та історика в одній особі.

Мазепа залишився поетичним сюжетом від Байрона аж до Р. М. Рільке, таким як бачимо його на образі Жеріко і Лямі, повторенім у відомій поемі В. Гіґо. Не знаю, як там стоїть справа по нинішних ґімназіях; офіціяльні підручники та виклади імовірно не багато змінились у поглядах на одного із найскладніших героїв нашої бувальшини: коли хто не приймає заздалегідь тези, що це „темна фіґура“ то вважає своїм обовязком із патріотизму її вибілювати.

Не відмовляючи ніякої заслуги нашим історикам від Костомарова аж до Грушевського і його учнів, усі мабуть погодимося з тим, що їхні історичні праці перевантажені сирим матеріялом, педантичною ерудицією, а в найкращому разі не є лектурою для не-фаховців. „Життя Мазепи“ Борщака та Мартеля написане по зразку нинішних европейських зразків. Автори залишають усі документи та арґументи щодо фактів у своїй ляборaторії; нехай фахівці судять, чи те, що вибирають із них правдиве і чи непідкрашене. Вони заявляють у передмові, що „нема ніодної подробиці в цьому оповіданні, що не була би основана на якімсь документі або совісно перевіренім тексті“. А при цьому життєпис не перестає одночасно бути оповіданням; Історія (через велике „І“), з якої весь науковий вантаж — джерела та цитати — перетворений у літературну картину.

(Докінчення буде.)

*) Elie Borschak et René Martel: Vie de Mazeppa. Calman-Lévy, éditeurs. Paris. 3 rue Auber. 1931. 15 francs.

во число своїх абонентів. Можуть чехословацькі стації мати окремі години для своїх німців, а навіть мадярів, то абоненти львівського радія українці мають хіба право домагатись окремих годин в українській мові для себе і дочекатись врешті сповнення своїх домагань.

Вистава українських вишивок у Вінніпегу.

В днях 9.—14. лютого ц. р. відбувалася вистава ручних робіт у складах „Гадсон Бей Компані" у Вінніпегу. У виставі брали участь усі народности Канади. Українські вишивки знані вже дуже добре в Канаді, і де не булаб вистава, все українські ручні роботи займають перше місце. Українці постаралися, щоби і цим разом наша вистава випала якнайліпше.

Концерт діточого хору у Вінніпегу.

Діточий Артистичний Хор „Україна" під проводом учителя М. Борисика уладив 11. січня гарний концерт в салі читальні „Просвіти" у Вінніпегу, Манітоба. У програму концерту входили співи, деклямації, танки, руханкові вправи і два діяльоги: „Пуста цікавість" і „Хлопець при гнізді". Мандолінова орхестра відіграла вязанку українських пісень. В діяльогах виступали: Анна Кабляк, Нестор Мудрий і Юрко Криворучка. В другій половині концерту відіграно при співучасти 19 дітей діточу одноактівку „Сирітський Святий Вечір". Публика не щадила оплесків своїй дітворі на сцені. Це був перший діточий концерт у новому році. Иде пильна підготовка до другого великого концерту.

Білоруси в Шикаго.

Одинокий білоруський часопис в Америці „Білоруська Трибуна", який виходить у Шикаго як офіційний орган Білорусько-Американського Національного Союзу і був припинений на якийсь час, зачав знову виходити. Редакція „Білоруської Трибуни" звернулася до всіх українців, які мають сусідами білорусів, з проханням, щоби вони подали адреси тих сусідів на адресу ред. „України", 812 Н. Деймен евеню

Ще про Вінніпег.

У вчорашньому „Ділі" (ч. 42), в замітці про Вінніпег як український центр у Канаді, подано помилково, що у Вінніпегу живе ок. 80.000 українців. Має бути: **у Вінніпегу живе до 30.000 українців.**

——o——

Наше селянство вміє цінити працю для нього.

(Допис зі Стрийщини.)

День 20. лютого 1931 р. можна назвати днем найкращої школи і національного скріплення, коли розглянеться зміст свята, що відбулося в Лисятичах, стрийського повіту, у власній величавій домівці читальні „Просвіти". Громадяни цього села хотіли вшанувати працю свого пароха, о. Андрія Пеленського, який протягом 20 літ на цій парохії трудився для громади. Душа раділа, коли бачилося діточі хори й китицю цвітів, вручену о. Пеленському наймолодшою шкільною дівчинкою, побіч сердечних бажань школяриків. Сльози до очей тиснулися, коли ми вслухувалися в ті щирі, прості, з душі пливучі слова подяки з мужицьких уст. Повітовий Союз Кооператив у Стрию, кооператива в Лисятичах, будова прегарного мурованого Нар. Дому, молочарська спілка, кружок „Сільськ. Господаря", осушення ґрунтів і багато інших культурно-економічних та політичних добутків Стрийщини — оце коткий підсумок праці великого громадянина о. Пеленського, якого з такою сердечністю шанували громадяни Лисятич, що ці всі праці вичислили у своїх щирих промовах.

В улаштування свята вложив найбільше праці ініціятивний комітет, зложений з пп. Кухаря, о. Метельського і Вас. Дармохвала. Ці три панове подбали про цілість академії з повною посвятою. У святі взяли участь гості зі Стрия з д-ром Гарасимовим на чолі, посли: Луцький, Великанович і Пеленський та численні священики, учителі і селяни з сусідніх громад. Гарно співав селянський хор під дириґентурою п. Юника, деклямували: „Каменярів" — Андрій Струк, „Контра спем сперо" — Маланка Тижбор, „Мені тринацятий минав" — шкільна дівчинка Кухар (донька Матвія).

В програму свята ввійшли численні привіти: від громади Лисятичі зложив привіт війт Михайло Данилишин, від читальні „Просвіти" — Вас. Королишин, від церковного брацтва — Ол. Берник і Ст. Медвідь, від кооператива „Надія" — І. Юник, в імені громадян в Лузі — М. Іванців, оба посли Луцький і Великанович, від Товариства Українських Жінок у Стрию — п. Домбчевська, від повіту — д-р Гарасимів, в імені духовенства — о. дек. Головкевич, а шкільна дітвора витала о. Пеленського з цвітами в руках. Свято закінчив Вас. Дармохвал короткою промовою, а хор і присутні на салі відспівали „Многая літа" та „Ще не вмерла".

По академії відбулася в читальні „Просвіти" скромна перекуска для гостей і своїх при веселій ґутірці. Цілість свята з програмою і святочним настроєм може бути зразком для неодного повітового міста.

Очевидець.

СОЙМ ВИДАВ ПОСЛА ТКАЧОВА.

У вівторок на засіданні реґуляміновоі комісії прийняли внесення міністра справедливости, щоби пос. Ткачова (комуніста) видати судові. — Комісія перейшла до денного порядку над внесенням Стр. Хл., щоби здержати судове слідство проти пос. Доброха та щоби його випустити на волю.

Студентське життя у Брні.

Колись і тепер. — Дві течії — два світогляди. — Участь українського студентства у праці чеського Сокола.

Хто знає життя давніх студентів-еміґрантів і хто його порівнює з життям тих студентів, що тепер приїзджають з краю на університетські студії, той завважає, що одно від другого в дечому ріжниться. Життя еміґрантів — була це неспокійна течія, що вічно бурилася й ріжно клекотіла. Студенти в тому часі по вподобі поринали у літер. праці і політиці та пробували своїх невироблених духових сил, а декто студіював пильно військовий правильник. Таке студентське життя інакшим і не могло бути, бо його витворювали недавні члени УГА., котрі — будучи поза військовою дисципліною — академічною свободою не могли насититися. Тому були палкі промови, ще страшніші опозиції, ріжнородні кваси, плятформи, уґрупування й дуже часто змінчиві переконання... Кінець-кінцем — усе те затихло а на місце того всього прийшло серіозне висиджування над книжкою, котре покінчилося іспитами з добрими успіхами.

З тих кілька соток студентів еміґрантів — давніх членів УГА. — студії покінчили вже всі й розійшлися у світ за насущним. На їх місце поприходили молодші, що принесли з собою свіжішого духа, нові ідеали й нові надії... І студенти-еміґранти мали свої надії, але вони їм покостеніли на фронтах, а відтак розбилися по еміґраційних таборах у Німецькім Яблінім, Ліберці й Иозефові. Тих усіх таборів молодше покоління не знає і живе спокійніше і виразніше. Найголовніше — не пробує своїх сил у пустих дебатах і в карколомних політичних теоріях, але мовчки забирається до свого діла. Идуть наші хлопці між чехів та німців, дивляться на їхній спосіб праці, вчаться і тим збогачують розум західною культурою та так зсувають поволи з себе дрантиве рядно галицького провінціоналізму.

Вже минулого року тутешне українське студентське життя набрало відмінного характеру. Під осінь прийшло до Брна з Галичини 35 абітурієнтів, що зараз вписалися на ріжні факультети. Найбільше студіює техніку, а вільні від викладів хвилини посвячують руханці шермові та змагові. Хоч уже від 1922 р. в Брні вправляли еміґранти-таборяни ріжнородні змаги та були діяльними в чеському „Соколі", то все таки запал і охота до тілесного виховання не були тоді такі, які є у цих молодих людей. Хто їх переконав, що відродження нації йде через тілесне виховання, не знаємо.

За почином студ. мірничої інжинірії Хмельовського вписалося до чеського „Сокола" Брно І. 22 членів українців. З того є 4 медиків, 5 ветиринарів і 13 техніків. Зі старих еміґрантів вправляє ще 2. Руханкові вправи відбуваються тричі тижнево в новопоставленій рухівні на стадіоні і на них записані пильн

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 26. ЛЮТОГО 1931.

С. ГОРДИНСЬКИЙ.

Українець на світовім ринку.

Розмова з Деславом.

Париж, лютий.

Уперше пізнав я його в 1928 р., він мешкав тоді в малому тотелі, у бічній вулиці при Авеню ді Мен. Тепер він — у самому центрі Монпарнасу, у „середині світа", на перехресті бульварів Распай і Монпарнас.

Він усе сміється.

Він високий і стрункий, трохи похилений вперед, а коли говорить, рухає раменами. Його рухи мають щось прецизне, механічне.

Психольоги люблять часом пояснювати характер людини з якоїнебудь дрібнички, із способу, як особа держить папіроску або завязує вузла у краватці. Під цим оглядом Деслав — джентельмен.

У сумі: він людина сучасна, інтеліґентна, розумна тим досвідом, що уявляє собою екстракт ХХ-го віку.

— Ви не думаєте, що кінова карієра прийшлась мені легко! Чи Ви знаєте, що я був студентом празького і берлінського університетів? Ще в 1922 р. я почав працювати в кіні, потім попав у Францію, працював як простий робітник на півночі Франції. Ледве з трудом дістався я до Парижа. Я працював у фабриці автомобілів Рено, як токар від металю, як електротехнік і так далі. Як бачите, мої почини спершу були звязані з машиною. В 1924 р. я скінчив вечірню школу кінооператорів в обняв місце помічника режісера у театрі Пітоєва, де пробув я більш двох років, щоб від 1926 віддатись виключно праці в кіні. Моя перша фільма повстала у 1928 р. Як бачите, не так скоро воно все йшло. Раз, що я своє мистецтво роблю без протекції, помочі стипендії. Але у своїй амбіції я вдоволений, що майже все, що я зробив, увесь мій успіх завдячую сам собі.

— Чи працює ще хто з українців у міжнародній кінематографії?

— За кордоном, в Европі, працюю покищо я один. Правда, мені не дуже приємно, що мої фільми не все йдуть як українські, але щож поробите? Ідеольоґічно належу до молодої французької школи кінооператорів і за такого мене й беруть. По суті — я французький режисер. У мене більше знайомств у Парижі, як у Києві й у Львові. І французька преса вважає мене своїм по кіношколі.

— Що думаєте про українське кіно? Думаєте, що воно займає нині яке місце у світовій кінематографії?

— Я думаю, що дуже сильне. Воно високої мистецької якости і не його вина, що воно з незалежних від нього причин не змогло ще завоювати світові екрани. Я маю велику пошану перед Довженком, Кавалерідзе, Лопатинським і Бучмою. Довженка знаю особисто і мушу Вам додати, що симпатичнішого режисера як він, не знаю.

— А що думаєте про його „Землю"?

— Дуже сильна річ. Вона мені тимбільше подобається, що я почуваю, як далеко я відійшов від неї з моїми „Електричними Ночами" або „Роботами". Та Ви, зрештою, зрозумієте, що ми працюємо не в однакових умовинах. Але, думаю, підхід у нас обох суто-український: ми оба орієнтуємося на ритмічне розуміння кіна.

— А що думаєте про тонову і мовну фільму?

— Я саме скінчив свою першу тонову фільму для Парамаунту. Мовна фільма ще шукає своєї форми. Безумовно, що тонфільма завтра буде зовсім інша від тієї, що нині. Але я думаю, що 100 відс. мовна фільма вже збанкротувала. У моїй тоновій фільмі я приклав уперше в кіні синтезу звуків, знищення звуків, за заміну звуків музикою. Я не думаю, що в дальшому розвитку кіна звук буде реалістичний так, як він є здебільша сьогодні. Найкращі фільми для це фільми реалізовані в німій концепції з пристосуванням звуків та заміною текстів-написів — словами.

— Ваші пляни на майбутнє?

— Про це тяжко балакати. Маю почати знову працю в Парамаунті, але я застеріг собі право вибору довільного сценарія. Ніякої нісенітниці, до цього ще й різкої, ставити не буду. Маючи вже деяке імя, не хочу розмінювати його на дрібниці й ставити ріжну „халтуру". Зрештою, з другого боку маю пропозиції з Берліна. Але я хотів би поставити фільму з українського життя. Миж маємо найкращий спів на світі, уявіть собі, який це був би великий успіх, якби його *добре* заінсценізувати на екрані! Я дуже витав би кожну українську кіноорґанізацію, навіть за кордоном, з українськими артистами й українським капіталом. Адже я розумію надто добре, як це важко. Покищо я з утіхою витаю кожен кінематоґрафічний рух, хоч би той, що його почали у Львові журналом „Кіно". Я певний, що цей рух дасть нам кілька значних українських кіноробітників.

— А де тепер ідуть Ваші фільми?

— Майже у всі столичні міста Европи. Позатим їх висвітлювали й у Ню-Йорку і Токіо. Спеціяльний успіх я маю в Льондоні, де мої фільми йдуть в „Авеню Павільон". Коли Вам цікаво, то розкажу, що Уельський принц, наскільки є в Льондоні, завжди буває на моїх премієрах. Щодо англійської преси, то вона вважає мене одним із кращих молодих кінорежисерів Европи.

— Багато тепер кажуть про кризу, яку переживає театр у звязку із конкуренцією кіна. Що Ви думаєте про це?

і точно ходять. Побратими є поділені на два рої. Першим проводить проф. Калічак, а другим чеський полковник Балятє. Між роєвиками є й здібні побратими, котрі при відповідній праці вишколяться на добрих змагунів і відтак у краю зможуть стати сівачами тіловиховної ідеї та пропаґаторами тілесної культури.

Не лиш наші побратими, але й чеські соколи прикладають рук до спільної праці. Проводирі „Сокола" Брно І. на своїх загальних зборах постановили заопікуватися болгарськими й югославянськими, а спеціяльно українськими руховиками. Українські студенти з охотою беруться до нової — у краю так мало ціненої — праці і в руханці шукають свого вдоволення. Задумують відновити життя в українському „Соколі", зєднують нових членів, та ширим побратимством звяжуть себе в одну родину, так, як колись в УГА. Не лиш дружбу зашіплюють між собою, але й нову мораль, сильний і ясний характер та бистрий, критичний розум. На цих підвалинах будують бриенські українські студенти своє сокільське життя.

І. К.

Відповідь п. Голувкові.

На заяву посла Голувка з ББ., звернену на останньому засіданні соймової закордонної комісії під адресою українських послів і цілої української політики, старалися ми відповісти у вчорашній передовій статті, при чому — здається нам — ми відповідали спокійно та ділово, покликуючися лише на деякі всім загально відомі факти. На жаль і ту вчорашню передову статтю сконфісковано в двох місцях, з яких одно було саме найбільш суттєвою відповідю п. Голувкові. Тому дуже жаліємо, що навіть у цій формі він не може почути від нас відповіди. Хай теж не дивується, коли стільки кардинальних питань, які цікавлять і польських і українських політиків, остає невиясненими і блукає у сфері вічних непорозумінь: серед нинішніх відносин взагалі ніяка дискусія неможлива.

ОСТАННІ ВІСТИ

СОЙМ.

Дня 25. лютого є засідання сойму. На денному порядку нема справи зміни конституції.

НЕ БУДЕ ЗНИЖКИ ПЛАТЕНЬ?

З Варшави повідомляють, що чутки про те, будьто від 1. квітня мають обнизити урядовцям платні, безосновні.

СЛІДСТВО ПРОТИ ШЕША ЛЕТ. РАЙСЬКОГО. КУБАЛЯ — СВІДОК.

Прокуратор при окружнім варшавськім суді переслухав майора Кубалю як свідка в звязку зі слідством, яке нач. військова влада департаменту летунства веде проти полк. Райського.

—o—

— Це дві ріжні галузі мистецтва. Я вже казав Вам, що 100 відс. тонфільма збанкротувала. Америка і Европа повільно переходять до мінімума розмов у мовнім кіні, доповняючи гру звуками, яких ніколи не може нам дати театр. Кінові театр може і мусить дати добрих мистців, що так фільмі бракують. Та шляхи кіна й театру розходяться. Артист театру підтримує безнастанно контакт із своєю публикою, чого не може робити кіно-артист. Кіно-мистецтво більш динамічне, ніж театр і не має фарб — прояв нашого часу — де швидкість темпу змішує всі фарби в одну сіру, й з певністю не буде їх мати. Освітлення, що грає таку важну ролю в театрі цінить більшість режисерів радше з фотографічної точки. І тло фільми необмежене трьома стінами декорацій і техніка її йде шалено вперед. Майбутність має ще кольосальні можливості.

— А малярство?

— Про це мені важче балакати. Колір не викликує в мене великої реакції. Те, що я люблю — це добре скомпонована афіша, гарна пляката, гостра актуальна кариктура. А взагалі я не думаю, щоби кіно творило яку загрозу для малярства такого, як воно є тепер, себто для його пластичних завдань з виключенням „літератури". Це також два ріжні мистецтва, що можуть корисно ділати на одно і друге.

Та думаю, досить уже. Я хотів би ще, на закінчення, висловити через Вас свою подяку українській пресі, що останніми часами так живо інтересується моєю працею. Повірте, що це для мене багато значить, бо це вяже мене з Україною.

Ми вже встали й забирались до відходу, коли вбіг портієр і подав Деславу телеграму. Деслав прочитав її і подав з усміхом мені: „Щріх. Стоп. Марш Машин блискучий успіх. Стоп. Висилайте негайно Електричні ночі. Стоп."

—o—

Значіння шпиталів для здоровля народу.

II.

Зосередження засобів праці. — Павільонова система. — Шпитальна опіка.

Як в усіх ділянках людської праці приходять під впливом поступу техніки зміни у способах праці. Таке сталося і з медициною: щораз тяжче доводиться лікарям добувати освіту у всіх спеціяльних ділянках медицини, щораз тяжче має спроможність поодинокий лікар справити собі всі потрібні прилади для діягностики та лікування. Інтерес загалу вимагає, щоби усі ті засоби і прилади були зосереджені у легкодоступному місці. І тому бачимо щораз більшу централізацію лікарської праці у порадня, амбуляторіях („єдиний диспанзер" — на Радянщині) і шпиталях.

Вже давно на Заході є думка, що всі більші операції переводять у шпиталях. По містах 60 відс. усіх дітей родиться на кліниках. Все більше стає самозрозумілим, що заразливі недуги, а не лише віспу або холєру треба лікувати в інфекційних шпиталях. Цього вимагає не лише інтерес загалу, але і інтерес кожного хорого, бо там є всі можливі засоби лікування: догляд і можливість успішної інтервенції у кожній хвилині.

Збільшена фреквенція шпиталів тісно звязана також зі суспільним обезпеченням. З поширенням гигієнічного освідомлення зростає зрозуміння для власної діяґнози недуг, а за тим і для успішного лікування їх. Бож відомо, що тільки вчасне розпізнання новотворів туберкульози є запорукою вилічення їх, а це можна найпевніше та найдешевше зробити саме в шпиталі.

Остання фаза розвою шпитальництва почалася у час світової війни, а розвинулася головно по війні. Тоді прийшла зміна суспільних поглядів: тепер загально принялася засада, що кожний хорий без вимку має дістати все те, що йому до оздоровлення потрібно. Також прийшла ревізія поглядів щодо приміщення хорих по шпиталях. У початках цього століття вважали найкращим т. зв. павільонову систему будови шпиталів: кожний шпитальний відділ звичайно мав окремий павільон, де було кілька більших саль на 50—100 хорих, а лише 2—4 кімнати для недужих неспокійних або дуже тяжко хорих.

Прототипом такого шпиталя є славний шпиталь Вірхова у Берліні. Богатьом з нашого громадянства знані подібні шпиталі з досвіду, бо на таку моду були будовані майже всі воєнні баракові шпиталі. Сьогодні нам дивно, як могли люди витримати у таких шпиталях, де не лише почування соромязливости бувало часто зневажуване. З другого боку оздоровлення було завсіди утруднене через невпинний неспокій, обсервацію тяжко хорих товаришів недолі, випари, нечистоту та невідповідну поведінку всяких несуспільних елементів. У новіших шпиталях салі хорих значно менші, пересічно на 4—6 хорих, а для тяжче хорих, неспокійних або умираючих мусять бути окремі кімнати.

З другого боку показалося, що павільонова система багато дорожча не лише через кошти будови, потреби більшого ґрунту, але і через збільшені кошти догляду хорих. Тому нині, за виїмкою інфекційних шпиталів, будують здебільша шпиталі у формі високих будівель, де всі відділи містяться в однім будинку. Власне і так був запроєктований і є тепер збудований шпиталь Народньої Лічниці, який очевидно не може претендувати на назву великого шпиталя, бо він обчислений на 50 хорих.

Дальшим великим поступом шпитальництва є розвій т. зв. *шпитальної опіки*. Вже давно відчували це лікарі, що по шпиталях занедбувано вплив психічних моментів. Кожний хорий приходить до шпиталя з певного рода острахом, а то і недовірям: до терпінь хорого, віддаленого від родини, вирваного зі свого звичайного життя і заняття, прилучаються часто журба за свою найближчу родину, а навіть за своє істнування. Часто хорий не може порозумівати зі своєю ріднею, часом не знає він усіх прав на допомоги, що прислугують від суспільного обезпечення йому або його родині. Йому бракує душевної помочі та поради та загалом не достає йому благодійного почуття, що хтось інтересується цілим його життям. Через те попадає він часто у розпуку і це не сприяє його видужанню. Проти цього має саме протиділати шпитальна опіка. Почин до неї дав шпитальний лікар Кабот з Бостону в 1905 р. а згодом поширилася вона на весь культурний світ.

Д-р Т. Е. Бурачинський.

(Докінчення буде.)

—o—

ЗЛУКА ПОЛЬСЬКИХ НАР. ПАРТІЙ.

15. березня на конґресі нар. партій „Визволене", „Пяст" і „Стр. Хлопске" наступить злука тих партій і зміна їх назвища. Головою партії буде Вітос.

ЗАЛІЗНИЦЯ ШЛЕСЬК-БАЛТИК ВИАРЕНДУВАНА ФРАНЦУЗАМ.

„Курер Пор." повідомляє, що про концесію на викінчення будови й експльоатації залізниці Шлеськ-Балтик старається французька консорція з Банк де Пе ді Норд і Шнайдер Крезо. Вони порозумілися, щоби створити акц. т-во, яке опісля перед польським урядом виступить як правна особа, що старається про згад. концесію. В практиці значить це, що ця залізниця перейде під аренду спеціяльно для того основаного т-ва за ціну 1 міліярда франків, який Польща дістане як позичку.

РОЗПРАВА ПРОТИ ХИМЧИНА І ТОВ.

У другому дні розправи проти членів Сельробу-Єдности Химчина і тов. зізнавав свідок Задзельський, комісар політичної поліції у Львові. Він каже, що при арештованім у Давидові Панчиняку найшли відозви до війська та протидержавні брошури. Ревізія, переведена в льокалі Сельробу при вул. Валовій ч. 14, виявила, що Сельроб удержував звязки з усякими комуністичними організаціями. Найшли були там теж протести французьких комуністів проти смертного присуду на трьох львівських комуністів.

Свідок Ковальчук, поліційний агент із Тчева, каже, що бачив обвинувачених у Данціґу на вступній конференції, якої делегати відїхали відтам на зїзд профінтерну до Москви.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД.

Суд присяглих у Стрию розглядав справу Ів. Бартеля й Ів. Чемерляка. Бартель убив у 1927 році жида Байнера в Сколім і втік до СРСР. Коли його відтам виселили на спілку з Чемерляком допустився злочину на Грохольській та Грабовській біля Тернополя. Бартель признався до вини і його засудили на смерть. Чемерляка увільнили.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

Дня 24. лютого ок. 1. год. в ночі на ст. Зомбковиці (шл. Краків-Варшава) вискочив зі шин вагон, навантажений вуглям, тому не міг переїхати поспішний поїзд, що їхав із Кракова до Варшави, яким їхав теж марш. Світальський. Поїзд задержали. Той сам поїзд і найближчий задержали опісля у Ченстохові наслідком другої катастрофи на ст. Клониці біля Ченстохови. Там з бічного шляху впровадили товаровий поїзд, а з протилежного боку надїхав другий товаровий поїзд. Машиніст не звернув уваги на сиґнал і з усієї сили впав на протилежний поїзд. Було 8 ваґонів розбитих, 4 вискочило зі шин.

З РЕВОЛЬВЕРОМ У ПАЛАТІ ПРЕЗ. ГІНДЕНБУРҐА.

До ждальні палати през. Гінденбурґа прийшов юнак і просив присутніх там підмоги. Урядовець поліції сказав йому, хай внесе просьбу на письмі. Незнакомий виняв револьвер, та поліц. урядовець завчасу обезсилив незнакомого. В поліції виявилося, що це 29-літн. торг. помічник Броль, що приїхав з Гор. Шлеська. До палати дістався бічними дверми через сад. Лікар ствердив, що Броль умово хорий. Це вже дрдугий такий випадок в останніх днях.

ҐІНДЕНБУРҐ ДОСМЕРТН. ПРЕЗИДЕНТОМ?

На зборах Молодонімецького Союзу голова Маравн заявився за плебісцитом Штальгельму в справі розвязання пруського сойму. Домагався теж плебісциту, щоби Гінденбурґа вибрати досмертнім президентом Німеччини.

МОРСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

Аґ. Аваса довідується, що вже прийшло до морського порозуміння, так що Франція має прилучитися до льондонської морської умови. Анґл. міністри Гендерсон і Александер відїдуть у Рим, щоби переговорювати з італійським урядом у справі приступлення Італії до морського трактату. Колиб Італія не згодилася, то фр.-анґлійське порозуміння, над яким тепер радять, булоб сумнівне.

БУРЕВІЙ НА СИЦИЛІЇ.

На Сицилії лютував буревій. Найбільше потерпіло Палермо й околиці. Там була й повінь. Згинуло 7 людей. Залізничі шляхи підмиті, тому залізничий рух перерваний. Міст між Балестрате та Трапето завалився. Міст між Ґравією й Марте завалився, коли переїздив особовий поїзд. Льокомотива повисла на поруччі мосту. Паляч і машиніст тяжко ранені. Подорожні вийшли цілο. Потерпіли теж околиці Сиракуз, Месини та Катанії.

На протиалькогольному фронті.

III. Протиалькогольний трьохденник у Львові.

Українське Протиалькогольне Т-во „Відродження“ влаштовує, як рік-річно, в днях 1.—3. березня ц. р. протиалькогольний трьохденник з такою програмою:

Неділя, 1. III. 1931 р.

год. 5. — 5·15. Д-р І. Раковський: Святочне відкриття курсу.

год. 5·20 — 6. Д-р М. Попович: Вплив алькоголю на організм людини.

год. 6·05 — 6·45. Д-р К. Коберський: Алькоголь та кооперація.

год. 6·50 — 7·30. Д-р Т. Е. Бурачинський: Тютюн та здоровля.

Понеділок, 2. III. 1931 р.

год. 5 — 5·45. Сен. О. Кисілевська: Чому жінка мусить станути до протиалькогольної боротьби?

год. 5·50 — 6·35. Д-р М. Стахів: Алькоголізм у світлі права.

год. 6·40 — 7·30. Д-р С. Парфанович: Наші успіхи на протиалькогольному фронті.

Вівторок, 3. III. 1931 р.

год. 5 — 5·45. І. Герасимович: Зміна протиалькогольного закону.

год. 5·50 — 6·35. Ю. Каменецький: Організація шкільної молоді до протиалькогольної боротьби.

год. 6·40 — 7·30. Д-р В. Крушельницька: Показ і пояснення протиалькогольних світлин.

Метою такого трьохденника є познайомити ширші,круги громадянства з протиалькогольним рухом, з методами та засобами протиалькогольної боротьби, якою саме тепер громадянство повинно зацікавитись більше, ніжколинебудь. Протиалькогольній боротьбі, яку дотепер вело наше громадянство з доволі гарним успіхом, загрожує великий удар. Дотеперішній протиалькогольний закон, який у значній мірі стояв на перепоні поширюванню алькоголізму, який давав громадянству спромогу при помочі плебісцитів викидати зпоміж себе джерело алькоголізму — коршму, має бути змінений. Цей факт є незвичайно важним моментом у нашій протиалькогольній боротьбі, він примушує нас із збільшеними силами поширювати серед нашого громадянства свідомість про лихо, яке спричинює алькоголізм для здоровля та економічної сили нації. Протиалькогольна боротьба набирає більшого значіння ще й з огляду на важкі часи, в яких доводиться нам тепер жити, часи духового пригноблення та економічного занепаду. Щоби не заломитися на шляху розвитку, нам треба зберегти фізичні, духові та матеріяльні сили кожної одиниці. Вони не сміють пропадати при коршемному столику, в алькогольному похміллі. Найвищий час віддати їх всецілю на розбудову нації!

НОВИНКИ

— **Конфіската „Діла“.** Вчорашне (42) число „Діла“ підпало конфіскаті за два місця передової статті, за частину статті п. з. „Політичне діло“, за кілька речень з допису „Як це було в Брюселі?“ і за уривок допису „Хто винен?“ Це вже 14-а конфіската „Діла“ в цьому році.

— **Відрадне явище.** Виставка кооперативи „Українське Народне Мистецтво у Львові“ та „Гуртка прихильників народнього мистецтва в Перемишлі“, що відбулася в салях Музею Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, тішилася великою, як на наші відносини, фреквенцією. Підсумки виказали, що відвідало її 1144 дорослих осіб, 139 дітей поза школами та 23 шкільні прогульки, які привели около 980 дітей — разом 2263 осіб.

— **Ще про ревізії серед українських студентів у Варшаві.** Ревізії переведено у слідуючих громадян і студентів: інж. Воробкевича, інж. Кушніра, уряд. Чеховича і проф. Кривоносюка, студ. Макарушківни, Сагайдаківської, Кордубівни, Нестерчуківни, Нестеренка, Бачинського, Негребецького, Огієнків, Роніша, Малевича, о. Кладочного, Маслова Леоніда, Войнаровського, Черкавського, Пинянського і Стасіва. Також переведено ревізію в студентському домі, де живе 19 студентів. Коли взяти під увагу, що наші студенти живуть по трох в кімнаті, то фактично переведено ревізію у всіх українських студентів у Варшаві. По ревізії арештовано студ. Новицького, Козацького і Мельничука, мешканців студ. дому, яких за два дні випущено на волю. Ревізії відбувалися дуже докладно, в годинах від 3-ої до 9-ої ранку, однак нічого підозрілого не найдено. Мабуть у звязку з варшавськими ревізіями відбулися також ревізії і на провінції, в домах батьків деяких студентів.

— **Велика крадіж в Ходорові.** До краму ходорівського купця Германа Райса закрались в ночі злодії і забрали багато фляшок лікерів та горілок, вартости 3000 зол. Відтак ті самі злодії ограбили крамницю Мінці Гольдфішер, де спричинили шкоду на 1200 золотих. Арештовано 6 осіб, підозрілих в цій крадіжі.

— **Після самовбивства возьного львівського суду.** У вчорашнім числі „Діла“ помістили ми новинку про самовбивство возьного львівського апеляційного суду Жигмонта Юркевича. Нині виявились причини його самовбивства. В листі, залишенім в готелі, цей 29-літний самовбивник писав до своєї жінки: „Дорога Вісю! Моя мандрівка на цім падолі плачу скінчена. Покидаю цей світ з думкою про тебе. Волю скінчити самовбивством, ніж жити без тебе. Бажаю тобі всього найліпшого по моїй смерти. Ішов я життям по тернях і падав нераз. Таке було моє життя. Кінчу самовбивством, Жигмонт Юркевич“. Жінка самовбивника зізнала на поліції, що вона жила з чоловіком у незгоді, він був дразливий, заздрісний, бив її, а коли вона перед 4 місяцями покинула його, він так затужив за нею, що наложив на себе руку.

— **Еміґрант убивником.** Спільник автобусового підприємства у Яворові Курковський (російський еміґрант) застрілив у Яжові Старім автобусового підприємця Діяманда. Шофери та подорожні звязали Курковського та перевезли до Яворова, де передали його поліції.

— **Польський старшина перед стрийським судом.** Окружний суд в Стрию засудив Рудольфа Світайла на один рік вязниці за злочини обману та публичного насиля. Рудольф Світайло був польським старшиною, потім його деградовано за ріжні грошеві мальверзації. Відтак він далі представлявся як старшина і хоч був жонатий, заручився зі Стефанією Яремовичівною, виманив у неї біжутерію та більшу суму грошей і покинувши її, заручився знов з Яніною Рибчинською, в якої також забрав гроші, ще і грозив побоями.

— **З хроніки родинних трагедій.** Осипа Коцюрко, 24-літня жінка з Микулинець, скочила під поїзд і згинула на місці. Причиною самовбивства було те, що її чоловік ще перед трьома роками виїхав до Канади і навіть не писав до неї. — В селі Токи в Збаражчині повісився 30-літний Франц Яворський. Причиною були непорозуміння з жінкою.

— **Жінка адвокат.** У чеськім військовім суді в Ліберці відбулася розправа проти дезертира, який аж 4 рази покинув касарню і втік до дому. Дезертир запросив собі на оборонця жінку, д-ра Гонзову. Ця жінка-адвокат так вміло обороняла свого клієнта і промовляла так красномовно, що дезертира звільнили від вини і кари. Це перший випадок, що жінка боронила підсудного у військовім суді.

— **Бійка в університеті в Інсбруці.** Підчас виборів управи студентського товариства в Інсбруці прийшло до великої бійки між католицькими і соціялістичними студентами. Соціялісти поранили кількох католиків і викинули їх за двері. Сенат університету перервав на тиждень виклади, проти чого студенти уладили демонстрацію.

— **Знов гірнича катастрофа.** В Ротберґу коло Ахена в Німеччині в тамошній копальні вибухли гази. Під землею було тоді 90 робітників, з чого 28 осіб згинуло. Крім цього 14 робітників, затроєних газами, відвезено до лічниці. Останні відомости говорять, що в лічниці померло кількох робітників, так що начисляють 37 жертв вибуху в копальні.

— **Колетта у Відні.** До Відня приїхала велика французька письменниця Коллета, яка 26. ц. м. виголосить у віденській концертовій салі реферат. Вона була дочкою бідних родичів у глухій провінції, випадково познайомилась з одним паризьким журналістом і вийшла за нього заміж. В першій молодости писала тільки свій щоденник, але її чоловік, перечитавши цей щоденник, відкрив у ній літературний хист та спонукав жінку писати повісти. Її перший твір „Пробудження дня“ відразу приніс їй славу і гроші, як і її дальші повісти „Кляудина“, „Волокита“ та інші. Тоді вона покинула свого першого чоловіка, скромного журналіста. Віденський Союз Письменників улаштовує 25. ц. м. літературний вечір в честь тієї письменниці.

— **І в німецьких театрах кріза.** Берлінська преса подає, що в столиці Німеччини замкнено 6 театрів через те, що їхні підприємства виявляли великий дефіцит. Замкнено навіть центральний театр на вул. Якова.

— **Сучасні Робінзони.** Сімох французьких мандрівників, між ними одна жінка інжиніра, вибрались кораблем через індійський океан до острову Святого Павла, який віддалений сотні кільометрів від островів, замешкалих людьми. Були вісти, що жадна людина не може жити на цім острові Святого Павла, але французькі мандрівники мали надію створити на нім нову кольонію і використати його для здобуття гроша. Смільчаки щасливо доплили до острова, оселились на нім, але скоро виявилось, що вісти про цей остров були правдиві: вода в тамошніх ріках мала якісь трійливі складники, від яких двох французів зараз занедужало й померло. Інші дослідники острова жили цілий місяць відірвані від світа, бо одної ночі вибух підводний вулькан і знищив їх корабель разом з харчевими продуктами і всяким приладдям. Жінка інжиніра привела на острові на світ дитину, а інжинір помер. Потім ще один француз помер від вкушення гадюки, а другого пожерли незнані досі дикі звірята. Коли до цих островів доплив ратунковий корабель, то міг забрати до Франції тільки 3-х мандрівників, між ними жінку інжиніра. Всі інші згинули на тім острові.

— **Мокра преса.** Як повідомляють з Вашинґтону, переводила організація методистів досліди над тим, як американська преса ставиться до справи проґібіції. Дослід виказав, що дві третини щоденної преси є проти проґібіції, а тільки одна третина за нею. На 1346 щоденників, які розходяться в 33 міліонах примірників, 520 найбільших ґазет, які виходять щодня разом в 21 міліонах примірників, стоїть за „мокрою плятформою“, а 709 менших ґазет з щоденним накладом нецілих 12 міліонів примірників боронить проґібіції.

— **Спростування.** В „Ділі“ з 24. XII 1930 р. поміщено за польською пресою новинку п. з. „Влом до церкви“, в якій говориться, що в селі Диниськах, повіт Рава Руська, арештовано Івана Бурду та Семка Назаря за влом до церкви і що тамошній священик застав їх на горячім учинку. З певних джерел інформують нас, що ця новинка польської преси була неправдива. Щоправда влом до тієї церкви був, але хто його виконав, це досі невідоме. Івана Бурду та Семка Назаря були щоправда арештували, підозріваючи їх в участі в цім вломі, але виявилось, що вони обидва нічого не винні і їх по кількох днях випущено на волю. Згаданий священик бачив одного злодія коли він втікав з церкви, але це не був Іван Бурда, ані Семко Назар.

З кіна.

Кіно „АПОЛЬО“: „Дівчина з Монпарнасу“.

Пригода вуличної доброї дівчини, що з нужди та з товариства злодіїв попадає в чисту обстановку і почиває чесне життя. Перші картини нагадують прегарну фільму „Під дахами Парижа“. Добрий сюжет, з хистом переведений — можна стежити за його розвязкою без нудьги, коли не прийшли ми в надто суворім настрою. Нині доводиться бути вже вдячним фільмі, коли вона не плаває в банальщині.

Дуже дискретно зазначена доба війни, якою віддавна зловживають фільмові режісери і дують на нас отруйними ґазами. Гумор французьких вояків добре схоплений. Героїня — здається: Льоренс, досі невідома у нас артистка, має приємну появу, приємний голос і симпатичну гру.

м. р.

З судової салі.

„Сельробівці“ перед львівським судом.

Другого дня розправи переслухувано свідків. Свідок Лупунка зізнавав про стрічі і наради підсудних, а свідок Тадей Кравець, урядовець маґістрату, зізнавав про аґітацію Химчина серед робітництва на Персенківці та на передмістях Львова. Цей свідок слідкував за Химчином і закликав поліцая щоби розігнав тайні збори робітників, на яких промовляв підсудний сенатор Химчин. Тепер він твердить, що сенатор Химчин накликав робітників виступити 1. серпня проти буржуазії зі зброєю в руках.

Предс. трибуналу: Чи закликав виступати проти держави, чи проти буржуазії?

Свідок: Я думаю, що це все одно.

Предсідник: Е, ні, буржуазія і держава, то не все одно!

Свідок: Слова „держава“ я не чув, тільки „буржуазія“.

Далі виявляється, що свідок не знає української мови і не міг розуміти промови Химчина.

Свідок Феликс Гуґет, учасник зборів на Персенківці не пригадує собі змісту промови сен. Химчина, але тямить, що Химчин промовляв.

Свідок Осип Мацюк, постерунковий, який по зборах 9. липня 1930 р. леґітимував Химчина, не зізнав нічого замітного.

Оборонець д-р Глушкевич ставить внесок покликати ще кілька свідків, між ними Мелітона Голінатого на ствердження алібі підсудного Химчина та Н. Панькова на доказ, що промова сен. Химчина на Персенківці торкалась лише справи безробіття і не була антидержавна.

Ці внески відкинено.

Розправа йде дуже повільним темпом, серед скучних настроїв, публики на салі аж надто мало.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 23. лютого 1931 року: масло експортове і десерове пріма 4·50 зол. за кільо; літра молока 28—29 сот.; літра сметани 1·50 зол., копа яєць 6·30—6·40 зол. Тенденція на масло і яйця — удержана.

Дописи.

ДОЛИНЩИНА. (Ще про розвязання „Сокола"). Староство в Долині письмом ч. 950/СС/30, виконуючи рішення станиславівського воєвідства з дня 14. XII. Ч. В. В. 561/СС/30, розвязало товариство „Сокіл" в Ціневі. За причину розвязання подає воєвідство, що: „stowarzyszenie przekracza określony statutami zakres działania i nie odpowiada warunkom swego prawnego istnienia". В дальших закитах закидає воєвідство, що товариство не змагає до вишколення своїх членів у пожарництві. Розпорядок цей є викональний на основі арт. 87 уст. 4. Розп. През. з дня 22. III. 1928 р. Д. У. і Р. ч. 36 поз. 341, „ponieważ wydany zostaje w interesie publicznym". Завважуємо, що розвязане товариство „Сокіл" було признане окремою ухвалою громадської ради як громадська вогнева сторожа і ці функції повнило від початку свого істнування. По доручені розпорядку воєвідства вибух у селі дня 16. II. ц. р. вогонь і якщо ці розвязані соколи не булиб поспішили з поміччю, булоб пішло з димом не одно господарство. Завдяки тільки цим розвязаним соколам, які не дивилися на те, що їх розвязано і в інтересі публичнім поспішили з поміччю, шкода, спричинена пожежою, дуже мала.

РАВА РУСЬКА. (Документ часу). На днях одержали ми четвертий з черги в 1930/31 році дозвіл від повітового староства в Раві Руській на ведення освітньої праці в нашій читальні в Річках. Дозвіл цей ріжниться від попереднього змістом, а в засаді змагає до одної ціли. Коли мотивами попередніх заборон було „iż żadne okoliczności nie przemawiają za zbyt częstem urządzaniem imprez, które nie tylko odciągają ludność od pracy, ale nadto narażają ją na wydatki, a wreszcie dają sposobność młodzieży do różnych wybryków i psot", то в останнім розпорядку староство придумало новий мотив заборони, якого зміст передаємо дослівно: Starostwo pow. w Rawie Ruskiej L. 36/Stow/11/31. Rawa Ruska dnia 10. stycznia 1931. Do Zarządu Czytelni Proświty w Rzyczkach. — Prośby Zarządu Czytelni o zezwolenie na urządzenie przedstawienia sztuki scenicznej w Rzyczkach w dniach 7. i 19. bm. w lokalu Czytelni nie uwzględniam, a to z powodu, ponieważ lokal T-wa na odbywanie w nim przedstawień nie nadaje się. — Od tego orzeczenia wolno odwołać się do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie w ciągu dni 14 od dnia następującego po dniu doręczenia, licząc z tem, że ewentualne odwołanie podać należy do tut. Starostwa. — Starosta powiatowy w. z. Molicki. — Вправді саля нашої читальні, в котрій від кільканацятьох літ устроювали ми аматорські вистави, не може дорівняти салям львівських театрів, бо є тільки 15 метрів довга, 7 метрів широка і 2·50 метрів висока та має лише двоє входових дверей, але для нас селян вона вповні вистарчає. — Подібно як проти попередніх рішень, так і проти цієї децизії староства громадянство нашого села внесло до Воєвідського Уряду у Львові відклик і жде нетерпеливо його полагоди. — **Громадянин.**

СПОРТ

З діяльности Спорт. Клюбу „Русь" в Ужгороді в 1930 р.

Ледви пять років минуло від заложення першого українського спорт. клюбу „Русь" в Ужгороді на Закарпатській Україні, а вже нині він може почванитися неабиякими успіхами, і то у всіх ділянках своєї праці. В 1930 році „Русь", граючи за чсл. мистецтво здобула мистецтво Підкарпаття, дійшла до власної площі і тішиться щирою симпатією громадянства, яке до-недавна ще чуло про „Русь" хіба тільки з ґазет. Все це сталося завдяки невсипучій праці проводу клюбу в особах пп. А. Лавришина, д-ра Бачинського, д-ра А. Марка й і. та дружини копаного мяча, яка не зражуючися першими невдачами у змаганнях зі сильнішими противниками, послідовно змагала до здобуття мистецтва Рідної Землі, що й осягнула в минулому році.

Всіх змагань розіграла перша дружина „Руси" в 1930 році 30, з чого виграла 21, програла 7, ремісувала 2 зі загальним відношенням воріт 94:45 на свою користь. Чотири рази змірила „Русь" свої сили в міжнародніх змаганнях, а саме: зі С. К. „Бяла" — Ліпнік (Польща) з вислідом 6:0, з „Терекветом" (Будапешт) 0:3, зі С. К. „Бочкай" 1:6 і С. К. „Вашаш" 1:3. Коли взяти під увагу, що „Бочкай" у мадярській професійній Лізі є на другім, „Вашаш" на пятім місці, а „Тереквеш" є мистцем мадярських аматорів, то, знаючи високу мадярську клясу, слід уважати ці висліди за цілком вдоволяючі.

Мистецьких змагань у східно-словацькій жупі розіграла „Русь" 4 і всі виграла (в. в. 19:2). Мистецьких змагань чсл. А. Ф. було 3, з чого „Русь" виграла 1, програла 2 (в. в. 7:9). Приятельських змагань розіграла „Русь" 15, з чого 11 виграла, 2 програла, 2 ремісувала. Змагань за чашу розіграла „Русь" в м. р. 4 і всі 4 виграла.

Найчастіше грала перша дружина „Руси" в такому складі: Бокшай (ворота), Товт і Криж II (оборона), Бендас II, Куруцу, Повшик (Шкиряк) (поміч), Шандор, Ковач, Криж I. (капітан дружини), Роман I. і Роман II. (напад). Головна сила дружини була в нападі (права сторона: Криж, Ковач, Шандор) і у воротарі Бокшаю, про якого газети писали: ґумовий чоловік, клясичний воротар і т. д. „Каперували" його чеські і мадярські клюби до Праги й Будапешту, одначе він їм на це відповів: „Більше тішуся, що можу грати в С. К. „Русь", ніж у чужому клюбі за гроші; тут граю за руську ідею, щоби руську спорт. славу рознести по світі". Як бачимо, Бокшай є ґумовим чоловіком тільки на воротах, а на всі заходи чужих клюбів, перетягнути його до себе, показався твердим як сталь. Явище це тімбільше відрадне, бо вказує воно, що національна свідомість грачів „Руси" стоїть уже нині на високому рівні, а це чи не перше завдання згаданого клюбу вирвати нашу молодь з кігтів денаціоналізації і ширити серед неї національну свідомість.

До цілого ряду побажань і ґратуляцій, які одержав молодий мистець Підкарпаття, слід долучити і наші побажання дальших найкращих успіхів у праці, щоби ще більшої слави принести нашому милому Підкарпаттю й українському спортові.

Евген Чучман.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

О. Володимир Підсонський, парох Белзця, золоч. повіту, помер 22. лютого 1931 р. в 71. році життя і в 41-ім році священства.

Зійшов у могилу один із найкращих священиків, один з найбільш горячих патріотів. За час своєї душпастирської та громадянської праці придбав собі пошану і любов усіх, хто Його знав і з Ним працював. Національне пробудження Золочівщини завдячує Покійникові неодно, бо Він усе був у перших рядах народніх робітників. Прикмети Його серця і характеру зеднали Йому імя, якого Золочівщина ніколи не забуде. Його культурна, гостинна хата лишиться в памяти кожного, хто побував у ній. Гостила в цій хаті постійно і українська книжка і українська преса, бо цілий свій вік, до останньої хвилі, цікавився Покійник проявами рідного життя. Над свіжою могилою свого щирого працівника клонить Золочівщина свою голову, а з нею і цілий Рідний Край. В. Й. П.!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа, 25. лютого, година 7·30 веч. „Фіялка з Монтмарт".

Четвер, 26. лютого, година 7·30 веч. „Лялька", оперетка Одрана.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Середа, 25. лютого, година 7·30 веч. „Як стати багатим і щасливим", музична комедія.

Четвер, 26. лютого, година 7·30 веч. „Як стати багатим і щасливим", музична комедія.

Малий Міський Театр:

Середа, 25. лютого, година 7·30 веч. „Добра ворожка", комедія Мольнара.

Четвер, 26. лютого, година 7·30 веч. „Добра ворожка", комедія Мольнара.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Дівча з Монпарнасу". Гокейові змагання в Криниці.

КОЛЬОСЕЙ „Бригада смерти" (Гарі Піль). „Герої ночі".

ЛЕВ: „Каварня" (Жак Катлен, Маріон Герт).

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Жовтолиций капітан" і додатки.

ОАЗА: Звукова фільма: „Тройка".

ПАЛЯС: Звукова фільма в чеській мові „Цісарсько-королівський фельдмаршал" (Власта Буріян).

ПАН: „Динаміт".

ПАСАЖ: „Володар діямантів" (Том Мікс) і додаток.

ПРОМІНЬ: „Легка добича".

ФАТАМОРГАНА: „Поцілуй" (Ґрета Ґарбо).

ХИМЕРА: „Зузя саксофоністка" (Анні Ондра).

СІЧИЛЕВЕ: „Мандарин Ву" (Льон Чаней, Анна Мей Вонг) „Герої вогню".

УТІХА: „Нічна пригода" (Карльо Альбіні). „Бригадієр Жерар" (Род ля Рок).

Присилайте передплату!

Програма радіо.

Середа 25. II. 1931.

Варшава (1411,7) 16·15 Програма для дітей. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·45 Воєнні пісні. **Талін** (296,1) 11·30 Концерт. **Льондон** (356,3) 14·00 Органи. **Берлін** (419) 19·00 Балади, співає Катя Куль. **Рим** (441,2) 12·45 Музика. **Прага** (486,2) 18·20 Німецька авдиція. **Відень** (516,3) 19·30 Вечір пісень. **Будапешт** (550,5) 9·15 Спів і скрипка. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт для дітей.

Четвер 26. II. 1931.

Варшава (1411,7) 12·35 Шкільний концерт. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·00 Концерт. **Льондон** (356,3) 20·30 Радіоорхестра і солісти. **Берлін** (429) 16·30 Солісти: Твори Бетовена, Шопена **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 13·20 Пісні. Співає Марак. **Відень** (516,3) 12·00 Капеля Ґайґера. **Будапешт** (550,5) 17·45 Циганська музика. **Харків** (937,5) 15.00 Український концерт. **Ленінград** (1000) 16·30 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа 25. II. 1931.

12·10 Ґрамофонові плити; 15·30 Трансмісія з Варшави; 17·45 Орхестра; 19·40 Трансмісія з Варшави; 22·35 Думки і романси; 22·50 Трансмісія з Варшави.

Четвер 26. II. 1931.

12·35 Трансмісія з Варшави. 16·15 Ґрамофонові плити. 20·30 Легка музика з Варшави. 22·15 Трансмісії з Вильна. 23·00 Музика з готелю „Брістоль" у Львові.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Ширіть наш часопис!

Присилайте передплату!

ПОДЯКА.

Дня 7. лютого ц. р. відійшов від нас у кращий світ наш невіджалуваний Муж і Батько Павло Кернякевич секр. Староства. Прибиті горем складаємо найсердечнішу подяку всім, що своєю присутністю віддали останню прислугу Покійному. У першу чергу дякуємо Впр. о канонікові Стекові, Впр. оо. Бориславському, Коновальцеві Дуткевичеві, Мельничукові і дяконам І. Д. і О. М. за мольби над тлінними останками й за участь у похоронах. — Окремо дякуємо Впр. о. кан. Стекові за надгробну промову, Вп. П. Директорові Джерджові і Вп. П. П. Професорам: Голембіовському, Рудницькому, Мацькому, Мадецькому і іншим за участь у похоронах.

Вп. Співробітникам Староства й Воєвідства, а головно Вп. П. Старості Вінярському також за щиру промову над могилою. Вп. Панству Соболевським, Вп. П. Рубашевському і Вп. П. Командантові жанд. Салабанові. — Гімназійному хорові під проводом Вп. П. Степаняка, гімназійній молоді як і дорогим селянам з доокодичних сіл, Рибна, Пасічни, а головно з родинної околиці, Межигорець, Семиковець й Дубовець біля Галича.

Вп. П. Остапякові, начальникові громади з Радча за надгробну промову. — І всім вірним, що своєю присутністю виявили своє співчуття Сердечне Спаси Біг.

1536 **Жінка і діти**

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло"...